

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/181/2017
Identifikačné číslo spisu:	5114233263
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5114233263.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. bývajúcej v S. zastúpenej JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r. o., so sídlom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, proti žalovanej U., bývajúcej v C., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Mária Badová, s.r.o, so sídlom v Žiline, Vajanského 1/2765, IČO: 36 851 906, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6 C 311/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2017 sp. zn. 8 Co 21/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. júna 2016 č. k. 6 C 311/2014-203 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území C., evidovaných Okresným úradom Bytča, katastrálnym odborom na LV č. XXXX ako parcela KN-E č. XXX/X - orná pôda o výmere 610 m² a na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. XXXX/X - záhrady o výmere 701 m². Zároveň rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Na podklade skutkových zistení dospel k záveru o neodôvodnenosti žaloby, keď žalobkyňa nenadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam (resp. toto nepreukázala) či už ňou tvrdným spôsobom nadobudnutia vlastníctva, alebo akýmkoľvek iným spôsobom podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. marca 2017 sp. zn. 8 Co 21/2017 na odvolanie žalobkyne potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so skutkovými i právnyymi závermi súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej v texte aj „dovolateľ“)

dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“). V dovolaní vyčítala odvolaciemu súdu, že jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Namietala, že súd prvej inštancie odmietol vykonať všetky ňou navrhnuté dôkazy a hoci uvedené v odvolaní namietala, odvolací súd tieto pochybenia nevzal v úvahu a v tejto súvislosti aj nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tiež podľa nej založené na nesprávnom právnom posúdení veci, na nesprávnych skutkových zisteniach a na neúplnom dokazovaní. V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom odkázala na svoje podanie - odvolanie, pričom podstatnú časť argumentácie z dovolania v doslovnom znení uviedla v dovolaní. Navrhla, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležitého zisteného stavu veci a aj z jej správneho právneho posúdenia. Preto navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 431 ods. 1 a ods. 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 432 ods. 1 a ods. 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď namietal, že súd prvej inštancie a následne odvolací súd nevykonával všetky navrhované dôkazy

a tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu namietal a/ nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov a b/ nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov.

14. Z doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov bez ďalších relevantných skutočností nezakladá tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Súd totiž nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky strany sporu navrhnuté dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, lebo týmto postupom súd neporušil právo strany sporu (v tomto prípade žalobkyne) na spravodlivý proces.

15. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka žalobkyne o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu a to z nasledovných dôvodov: a/ hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, b/ pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012 zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

16. Po zistení, že konanie pred odvolacím súdom nie je postihnuté tzv. zmätočnosťnou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, pristúpil dovolací súd - vychádzajúc z právneho názoru o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov vysloveného v rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018, ktorým bol s analogickým použitím zásady lex posterior derogat legi priori prekonaný opačný právny názor vyslovený v rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 - k posúdeniu prípustnosti dovolania aj z hľadiska ďalšieho dovolateľom uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania, spojeného s právnym posúdením v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

17. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom v dovolaní. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, či a ako dovolateľ v dovolaní argumentačne zdôvodnil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia ním vymedzenej

právnej otázky.

18. V danom prípade odôvodnil dovolateľ prípustnosť dovolania uplatnenú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

20. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej odvolací súd už určitú právnú otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnú otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky

a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti

s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

22. V danom prípade žalobkyňa, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, uviedla všeobecnú

charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom. Žalobkyňa v dovolaní právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nenaformulovala dostatočne jasne, zreteľne a určito. Textu dovolania chýba totiž vymedzenie toho, čo je otázne. Žalobkyňa uvádza nesprávnosť skutkových zistení a následne nesúhlas s právnym posúdením, za vymedzením ktorých nenasleduje polozenie samotnej zásadnej právnej otázky. Obsah dovolania neumožňuje posúdiť, akú otázku (resp. otázky) považovala žalobkyňa za významnú z hľadiska prípustnosti jej dovolania.

23. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že dovolateľ vo svojom dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom právnu otázku nevymedzil. Nekonkretizoval právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol, ako ju riešil odvolací súd, nevysvetlil, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako aj neuviedol, ako mala byť táto otázka správne riešená. Navyše, z obsahu dovolania je dovolací súd skôr názoru, že podstatou dovolania je najmä otázka skutková, týkajúca sa skutočností o nadobudnutí vlastníckeho práva jej otcom vydržaním a jej oprávnenej držby.

24. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol, a to sčasti podľa § 447 písm. c/ CSP, sčasti podľa § 447 písm. f/ CSP.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.